

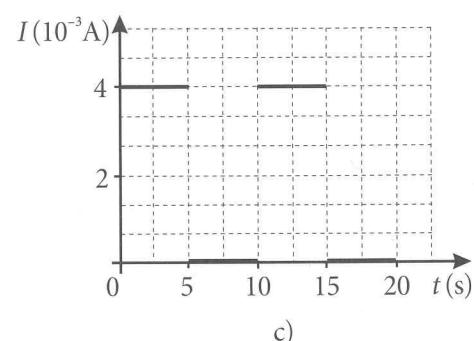
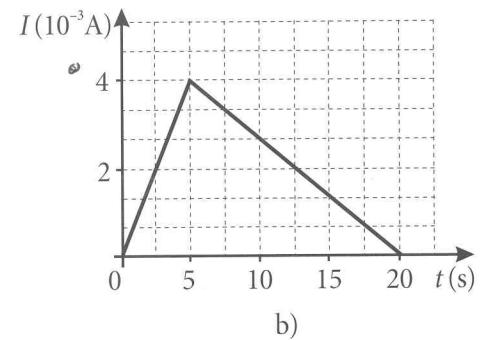
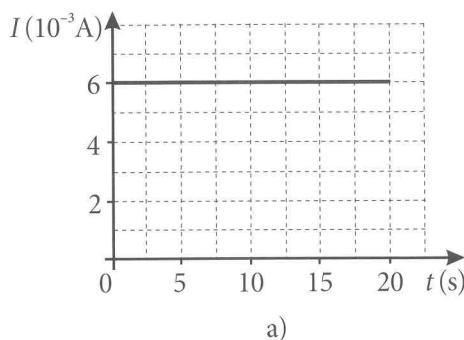
Prąd elektryczny. Natężenie prądu

Zadanie 10.1

Oblicz natężenie prądu wytworzonego przez elektron krążący z częstotliwością $45 \cdot 10^6 \text{ Hz}$ na pierwszej orbicie w atomie wodoru. Ładunek elektronu jest równy $1,602 \cdot 10^{-19} \text{ C}$.

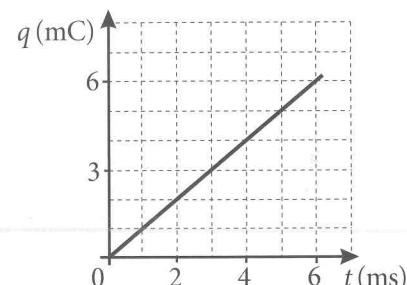
Zadanie 10.2

Poniższe wykresy przedstawiają zależność od czasu natężenia prądu przepływającego przez przekrój poprzeczny przewodnika. W każdym przypadku oblicz przybliżoną liczbę elektronów, które przepłynęły przez przekrój poprzeczny przewodnika w czasie 20 sekund.

Zadanie 10.3

Wykres przedstawia zależność ładunku elektrycznego przepływającego przez pewien przewodnik od czasu. Na jego podstawie oblicz natężenie prądu płynącego w tym przewodniku.

Zadanie 10.4

Działko elektronowe jest źródłem strumienia elektronów. Oblicz masę elektronów wypływających z działka w czasie 2 s, jeżeli natężenie prądu elektronów z działka wynosi $8,01 \mu\text{A}$.

Do obliczeń przyjmij, że stosunek $\frac{e}{m_e} = 1,76 \cdot 10^{11} \frac{\text{C}}{\text{kg}}$.

Prawo Ohma. Opór elektryczny przewodnika

Zadanie 10.5

Przewodnik o oporze 360Ω włączono do źródła napięcia 9 V. Oblicz czas, w którym przez przewodnik przepłynął ładunek 45 C.

Zadanie 10.6

Przez przewodnik o oporze 4Ω płynie prąd o natężeniu 2 mA. Oblicz wartość natężenia pola elektrycznego w tym przewodniku, jeżeli jego długość wynosi 2 cm. Pole przekroju poprzecznego przewodnika jest na całej długości jednakowe.

Zadanie 10.7

Opór kawałka drutu wynosi R_1 . Oblicz opór drugiego kawałka drutu wykonanego z tego samego materiału, ale o średnicy trzy razy mniejszej i dwa razy większej długości.

Zadanie 10.8

Opór elektryczny włókna wolframowego żarówki rozgrzanego do temperatury 3200 K wynosi 854Ω , a jego długość 6 cm. Oblicz średnicę włókna, jeżeli opór właściwy wolframu w tej temperaturze jest równy $99,6 \cdot 10^{-8} \Omega\text{m}$.

Zadanie 10.9

Do wykonania przewodów elektrycznych wykorzystano drut z miedzi o całkowitym oporze 6Ω i masie 398,72 kg. Oblicz, jak długi będzie przewód elektryczny z tego drutu. Przyjmij, że opór właściwy miedzi wynosi $1,68 \cdot 10^{-8} \Omega\text{m}$, a jej gęstość jest równa 8900 kg/m^3 .

Zadanie 10.10

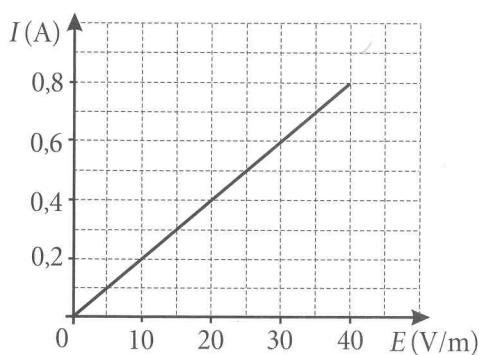
Do końców miedzianego przewodnika o masie 32 kg i średnicy 0,8 mm przyłożono napięcie 1,4 V. Oblicz natężenie prądu, który popłynie w przewodniku, jeżeli opór właściwy miedzi wynosi $1,68 \cdot 10^{-8} \Omega\text{m}$, a jej gęstość jest równa 8900 kg/m^3 . Przyjmij, że $\pi^2 \approx 10$.

Zadanie 10.11

Pręt z aluminium o gęstości 2700 kg/m^3 i oporze właściwym $2,8 \cdot 10^{-8} \Omega\text{m}$ ma osiem razy mniejszy opór od oporu pręta z grafitu o gęstości 2200 kg/m^3 i oporze właściwym $2 \cdot 10^{-5} \Omega\text{m}$. Oblicz, ile razy dłuższy jest pręt z aluminium, jeżeli ich masy są jednakowe.

Zadanie 10.12

Wykres przedstawia zależność natężenia prądu płynącego przez przewodnik o długości 4 dm od natężenia pola elektrycznego w tym przewodniku.

Na jego podstawie oblicz opór przewodnika, wiedząc, że przewodnik ma wszędzie jednakową średnicę.

Zadanie 10.13

Uczniowie na lekcji fizyki wykonali pomiar napięcia przyłożonego między końce każdego z dwóch odbiorników i natężenia prądu płynącego przez każdy odbiornik. Wyniki pomiarów wpisali do tabeli. W obu przypadkach niepewności pomiarowe przyrządów wynosiły odpowiednio: $\Delta U = \pm 0,4$ V, $\Delta I = \pm 0,05$ A.

Odbiornik 1

U (V)	2,8	6,2	8,8	12,2	14,4	15,5
I (A)	0,11	0,23	0,36	0,43	0,57	0,60

Odbiornik 2

U (V)	2,8	6,2	8,8	12,2	14,4	15,5
I (A)	0,06	0,11	0,18	0,23	0,29	0,30

- Na papierze milimetrowym narysuj wykresy zależności natężenia płynącego prądu od napięcia dla obu odbiorników. Zaznacz przy każdym punkcie pomiarowym jego niepewność pomiarową, a następnie dopasuj prostą. Skorzystaj z opisu w aneksie A.1.5 w części pierwszej podręcznika *Z fizyką w przyszłość*.
- Napisz równania otrzymanych prostych.
- Oblicz opór każdego odbiornika.
- Oszacuj niepewność względną każdego oporu.

Praca i moc prądu elektrycznego**Zadanie 10.14**

Przez przewodnik z miedzi o oporze właściwym $1,68 \cdot 10^{-8} \Omega \text{m}$ i promieniu przekroju 0,75 mm płynie prąd o natężeniu 20 A. Oblicz długość tego przewodnika, jeżeli w czasie jednej sekundy oddaje on do otoczenia 1075,2 J energii.

Zadanie 10.15

Oblicz, ile ciepła przekaże wodzie czajnik elektryczny o mocy 2 kW dołączony do źródła o napięciu 230 V w czasie 1,5 min. Straty grzałki czajnika szacuje się na 25%.

Zadanie 10.16

Przez uzwojenie silnika lokomotywy płynie prąd o natężeniu 229 A. Lokomotywa wraz z całym składem porusza się z szybkością 90 km/h, a jej siła ciągu wynosi 22 kN. Oblicz napięcie, które zasila silnik lokomotywy, jeśli 80% energii elektrycznej zamienione zostaje na pracę silnika.

Zadanie 10.17

Za pomocą dźwigu podnoszono ruchem jednostajnym betonową płytę o gęstości 2500 kg/m^3 i wymiarach $300 \text{ cm} \times 130 \text{ cm} \times 18 \text{ cm}$. Straty energii podczas podnoszenia płyty wynoszą około 25%. Oblicz wartość prędkości, z którą podnoszono płytę, jeżeli przy napięciu zasilającym 500 V przez silnik płynął prąd o natężeniu 20 A.

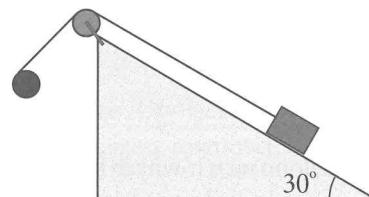
Zadanie 10.18

Za pomocą grzałki elektrycznej w czasie 91 sekund zagotowano pół litra wody, której temperatura początkowa wynosiła 20°C . Oblicz moc grzałki, jeżeli jej sprawność wynosi 92%.

Ciepło właściwe wody jest równe $4200 \frac{\text{J}}{\text{kg K}}$.

Zadanie 10.19

Kontener o masie 1,2 tony wciągano ruchem jednostajnym z szybkością 4 m/s po równi pochyłej za pomocą silnika elektrycznego (rysunek).

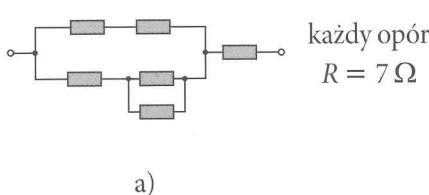

Silnik elektryczny połączono z kontenerem nieroziągliwą linią, która przerzucono przez nieruchomy blok. Oblicz sprawność silnika, jeżeli jego moc jest równa 40 kW. Przyjmij, że współczynnik tarcia kontenera o równie wynosi 0,2.

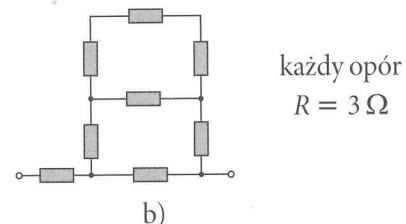
Łączenie odbiorników

Zadanie 10.20

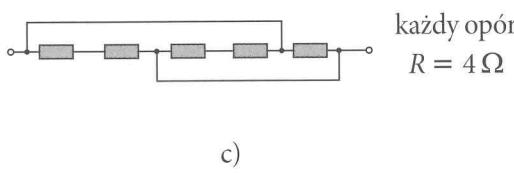
Oblicz opory zastępcze poniższych układów odbiorników.

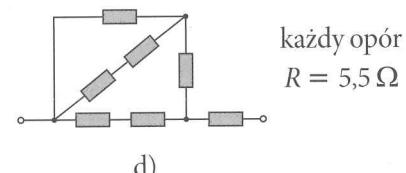
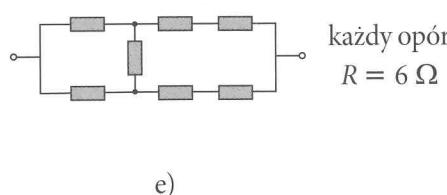
a)

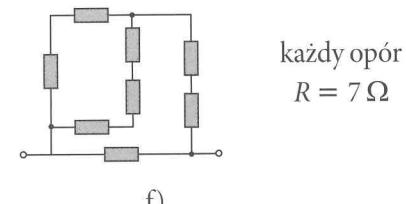
b)

c)

każdy opór
 $R = 5,5 \Omega$

e)

każdy opór
 $R = 7 \Omega$

Zadanie 10.21

Na oprawce żaroweczkę jest napisane: 3,5 V; 0,2 A. Żaroweczkę dołączono do źródła o napięciu 3,5 V za pomocą dwóch jednakowych miedzianych przewodników o długości 0,3 m i o średnicy 0,5 mm każdy. Opór właściwy miedzi wynosi $1,7 \cdot 10^{-8} \Omega \text{m}$.

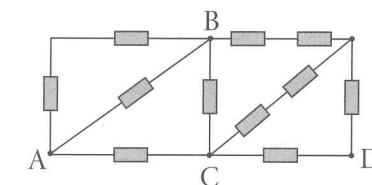
- Oblicz opór żaroweczkę i przewodów doprowadzających.
- Oblicz, jaki procent doprowadzonego napięcia stanowią spadki potencjału na przewodach doprowadzających.

Zadanie 10.22

Przewodnik o oporze 200Ω podzielono na n równych kawałków, które następnie połączono równolegle. Oblicz, na ile części podzielono drut, jeżeli po równoległym ich połączeniu opór zastępczy był równy 8Ω . Ile wynosił opór jednego kawałka drutu?

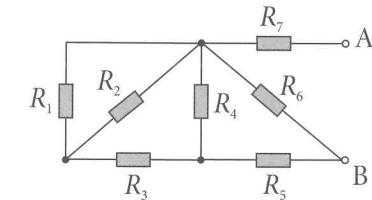
Zadanie 10.23

Jednakowe oporniki, każdy o oporze $R = 2 \Omega$ połączono jak na rysunku. Oblicz opór, który zostanie zmierzony pomiędzy punktami A i B, B i C oraz C i D.

Zadanie 10.24

Oporniki o oporach $R_1 = R_2 = R_4 = R_6 = 2 \Omega$, $R_7 = 4 \Omega$, $R_3 = R_5 = 1 \Omega$ połączono jak na rysunku. Oblicz opór zastępczy układu oporników między punktami A i B.

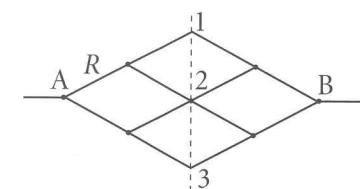

Zadanie 10.25

Dwanaście identycznych kawałków drutu, każdy o oporze $R = 2 \Omega$, połączono tak, jak pokazano na rysunku.

Zauważ, że potencjały punktów 1, 2 i 3 są jednakowe ze względu na symetrię lewej i prawej części konstrukcji (potencjał tych punktów jest średnią arytmetyczną potencjałów w punktach A i B). Można zatem połączyć ze sobą punkty 1, 2 i 3 lub odłączyć w punkcie 2 górną część konstrukcji od dolnej – nic się wówczas nie zmieni, bo symetria zostanie zachowana.

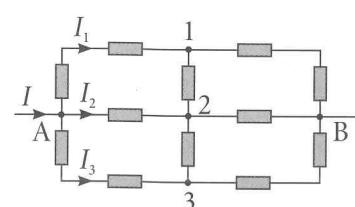
Stosując obydwa sposoby, oblicz opór zastępczy między punktami A i B.

Zadanie 10.26

Jednakowe oporniki, każdy o oporze R , połączono tak, jak pokazuje schemat. Korzystając z równości potencjałów w punktach 1, 2 i 3

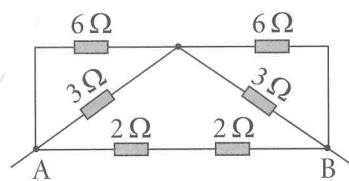
- oblicz opór zastępczy między punktami A i B,
- wyraź natężenia prądów I_1, I_2, I_3 przez natężenie I prądu dopływającego.

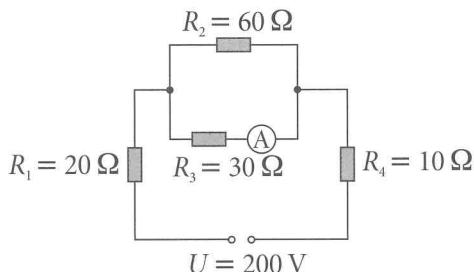
Zadanie 10.27

Stosując sposoby opisane w zadaniu 10.25,

- narysuj dwa schematy połączenia oporników równoważne połączeniu przedstawionemu na rysunku,
- oblicz opór zastępczy między punktami A i B,
- oblicz natężenie prądów w poszczególnych opornikach, jeśli natężenie prądu dopływającego do punktu A jest równe 1,8 A,
- oblicz napięcie między punktami A i B.

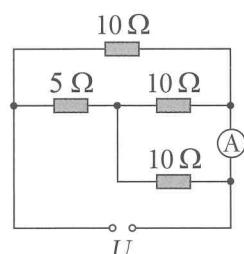
Zadanie 10.28

Korzystając ze schematu obwodu, oblicz napięcie na oporze R_2 oraz natężenie prądu wskazane przez amperomierz o bardzo małym oporze.

Zadanie 10.29

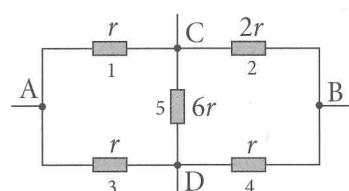
Do obwodu, którego schemat pokazano na rysunku, doprowadzono napięcie $U = 5$ V. Zakładamy, że opór amperomierza jest pomijalnie mały.

- Oblicz opór zastępczy obwodu.
- Oblicz natężenie prądu płynącego w obwodzie oraz wskazywane przez amperomierz.

Zadanie 10.30

Na rysunku przedstawiono połączenie pięciu oporników. Oblicz opór zastępczy układu i natężenie prądu w poszczególnych opornikach, jeśli do sieci włączamy następujące pary zacisków:

- A i C,
- C i D,
- C i B,
- D i B.

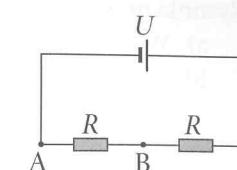
Zadanie 10.31

Dwa identyczne odbiorniki, z których każdy ma opór $R = 1 \Omega$ dołączono do napięcia $U = 2$ V.

- Oblicz natężenie prądu w obwodzie i napięcie między punktami A i B.

Oblicz natężenie prądu w obwodzie i napięcie między punktami A i B, gdy do tych punktów dołączono dodatkowy opornik o oporze

- $0,1 R$,
- $10 R$,
- $100 R$.
- Po otrzymaniu wyników wyjaśnij, dlaczego woltomierz (dołączony równolegle do odbiornika, na którym chcemy mierzyć napięcie) powinien mieć możliwie duży opór.

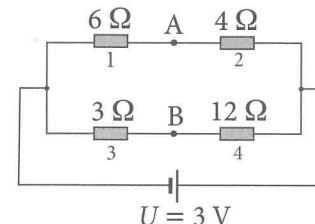
Zadanie 10.32

Cztery oporniki połączono tak, jak pokazuje rysunek. Do układu doprowadzono napięcie równe 3 V.

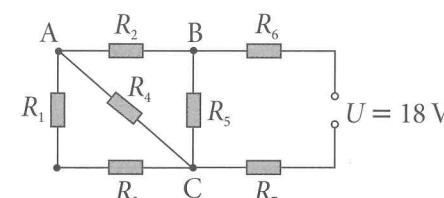
- Oblicz natężenie prądu we wszystkich opornikach.
- Punkty A i B spięto przewodem o pomijalnie małym oporze, wskutek czego potencjały w tych punktach się wyrównały.

Oblicz natężenie prądu w obwodzie i we wszystkich opornikach po dokonaniu spięcia.

- Zauważ, że napięcie pomiędzy końcami przewodu spinającego punkty A i B jest równe zeru, zerowy jest także jego opór, a mimo to (jak wynika z I prawa Kirchhoffa) przez przewód ten płynie prąd. Wskaż kierunek tego prądu i oblicz jego natężenie.

Zadanie 10.33

W obwodzie, którego schemat przedstawiono na rysunku odbiorniki mają następujące opory: $R_1 = 6 \Omega$, $R_2 = R_3 = 2 \Omega$, $R_4 = 8 \Omega$, $R_5 = 6 \Omega$, $R_6 = R_7 = 3 \Omega$. Do obwodu doprowadzono napięcie $U = 18$ V.

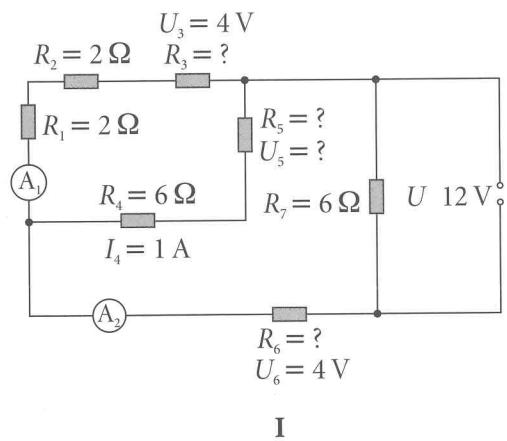
Oblicz:

- opory zastępcze między punktami A i C, B i C oraz opór zastępczy całego obwodu,
- natężenie prądu w obwodzie oraz napięcie między punktami B i C oraz A i C,

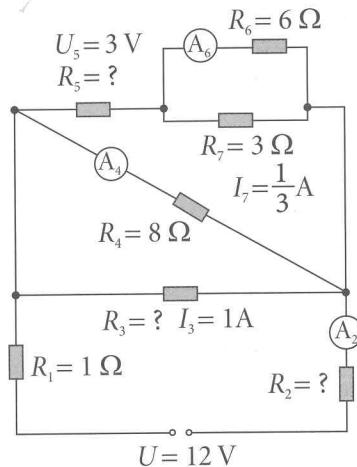
Zadanie 10.34

Rysunki przedstawiają schematy obwodów elektrycznych zasilanych napięciem 12 V.

- W obwodzie I oblicz: R_3 , R_5 , R_6 , I_1 , I_2 , U_5 oraz opór zastępczy R_z obwodu.
- W obwodzie II oblicz: R_2 , R_3 , R_5 , I_2 , I_4 , I_6 oraz opór zastępczy R_z obwodu.

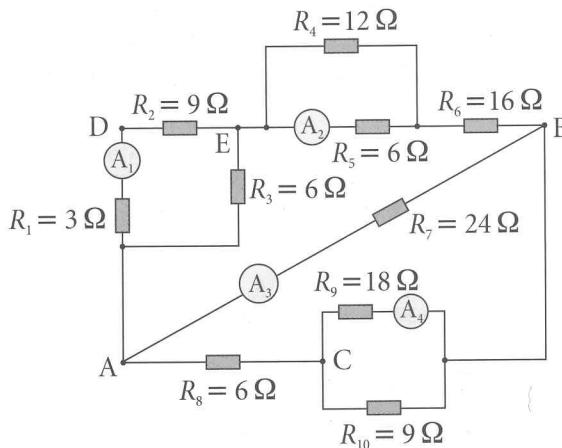
I

II

Zadanie 10.35

Na schemacie poniżej przedstawiono obwód, w którym pomiędzy punktami A i B przyłożono napięcie $U = 18 \text{ V}$. Amperometry A_1 , A_2 , A_3 i A_4 to amperometry o pomijalnie małych oporach.

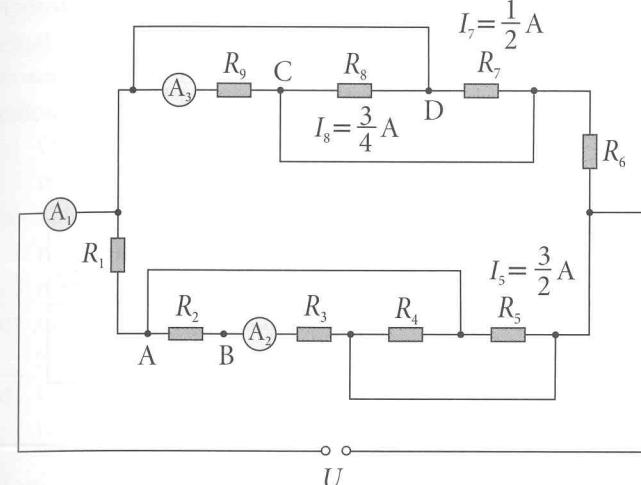

Oblicz:

- opór pomiędzy punktami A i B,
- natężenie prądu wskazywane przez amperometry A_1 , A_2 , A_3 i A_4 ,
- napięcie które wskaże voltmierz o bardzo dużym oporze włączony kolejno między

Zadanie 10.36

Rysunek poniżej przedstawia schemat obwodu.

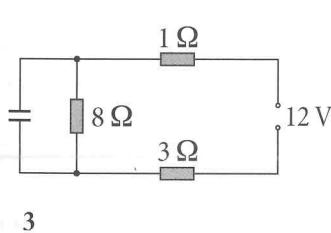
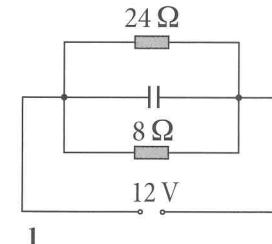
$$\begin{aligned} R_1 &= R_3 = 2 \Omega \\ R_2 &= 1 \Omega \\ R_4 &= 6 \Omega \\ R_5 &= R_6 = 4 \Omega \\ R_8 &= 8 \Omega \end{aligned}$$

Oblicz:

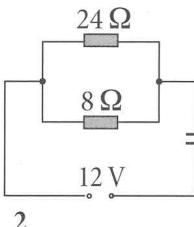
- natężenie prądu wskazywane przez amperometry A_1 , A_2 , A_3 o bardzo małych oporach,
- brakujące opory oporników,
- napięcie, które wskazywałby voltmierz o bardzo dużych oporach, włączone między punktami A i B oraz C i D.

Zadanie 10.37

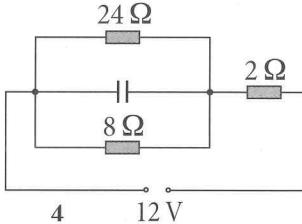
Cztery kolejne rysunki przedstawiają schematy obwodów elektrycznych zawierających oporniki i kondensator. Pojemność kondensatora w każdym obwodzie jest równa $5 \mu\text{F}$.

3

2

4

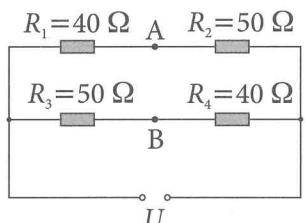
Dla wszystkich przypadków oblicz:

- napięcie między okładkami kondensatora,
- ładunek zgromadzony na kondensatorze.

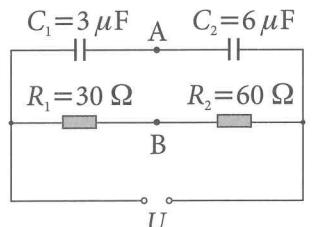
Zadanie 10.38

Rysunki przedstawiają dwa obwody elektryczne I i II ze źródłem o napięciu 18 V.

obwód I

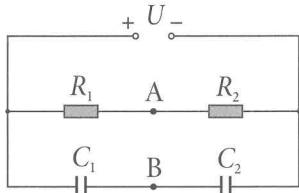
obwód II

Oblicz w każdym przypadku różnicę potencjałów $V_A - V_B$.

Zadanie 10.39

Obwód zawiera dwa oporniki i dwa kondensatory połączone tak, jak pokazuje schemat.

Oporo i pojemności są następujące: $R_1 = 24 \Omega$, $R_2 = 18 \Omega$, $C_1 = 6 \mu F$, $C_2 = 2 \mu F$. Do układu doprowadzono napięcie $U = 28 V$. Oblicz:

- natężenie prądu w obwodzie,
- pojemność zastępczą układu kondensatorów,
- ładunek na każdym kondensatorze,
- napięcie między punktami A i B. Który z tych punktów ma wyższy potencjał?

Następnie punkty A i B połączono ze sobą przewodnikiem o znikomym oporze.

- Oblicz napięcie i ładunek na każdym z kondensatorów po połączeniu punktów.

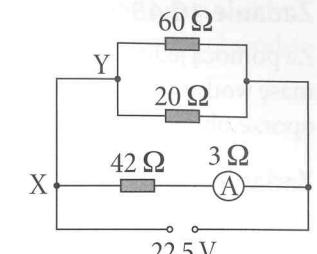
Zadanie 10.40

Skala miliamperomierza o zakresie do 50 mA zawiera sto działek, a jego opór jest równy 100Ω . Aby przystosować ten przyrząd do mierzenia natężen prądów do 1 A, dołączono do niego boczniak.

- Oblicz opór boczniaka.
- Oblicz opór amperomierza z dołączonym boczniakiem.
- Wskazówka: Przyrząd zatrzymał się na działce 75. Ile wyrówna natężenie prądu w ob-

Zadanie 10.41

Obwód zawiera oporniki o oporach 20Ω , 42Ω i 60Ω i amperomierz o oporze 3Ω połączone tak, jak pokazuje schemat. Zakres amperomierza wynosi 1 A. Do obwodu doprowadzono napięcie 22,5 V, które nie ulega zmianie po przeniesieniu amperomierza w inne miejsce obwodu.

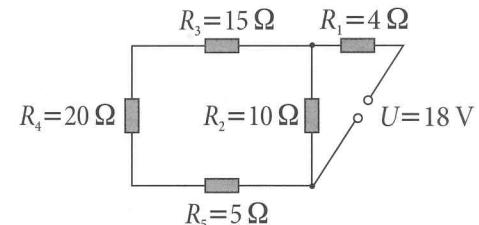

- Oblicz natężenie prądu wskazywane przez amperomierz.
- Sprawdź, wykonując odpowiednie obliczenia, że tym samym amperomierzem nie można zmierzyć natężenia prądu w przewodzie łączącym punkty X i Y obwodu. Sformułuj wniosek wynikający z obliczeń.
- Oblicz opór boczniaka, który należy dołączyć do amperomierza, aby zwiększyć jego zakres do 1,5 A.
- Oblicz natężenie prądu zmierzone amperomierzem o poszerzonym zakresie włączonym między punkty X i Y.

Zadanie 10.42

Schemat obwodu przedstawiono na rysunku obok. Oblicz moc wydzieloną:

- w całym obwodzie,
- na odbiornikach o oporach R_2 i R_4 .

Zadanie 10.43

Na podstawie zasady zachowania energii wyprowadź wzory na opór zastępczy dla:

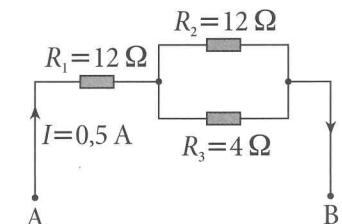
- szeregowego połączenia odbiorników,
- równoległego połączenia odbiorników.

Wskazówka: Energia elektryczna otrzymywana w całej instalacji jest zawsze równa sumie energii otrzymanych w poszczególnych odbiornikach.

Zadanie 10.44

Rysunek przedstawia fragment schematu obwodu elektrycznego, w którym płynie prąd o natężeniu 0,5 A.

- Nie zapisując obliczeń, przedstaw rozumowanie, które doprowadza do wniosku, że moc P_2 wydzielona w odbiorniku o oporze R_2 jest 16 razy mniejsza od mocy P_1 wydzielonej w odbiorniku o oporze R_1 .
- Oblicz napięcie, które wskazywałby woltomierz o bardzo dużym oporze, włączony między punkty A i B.

Zadanie 10.45

Z pomocą jednej grzałki podłączonej do napięcia 230 V doprowadzono do wrzenia pewną masę wody w czasie 4 min. Zbadaj, jak należy podłączyć do tej grzałki drugą o identycznym oporze, aby zagotować tę samą ilość wody w czasie dwa razy krótszym. Podaj uzasadnienie.

Zadanie 10.46

Dwie grzałki o różnych mocach są dostosowane do takiego samego napięcia. Grzałki zanurzono w osobnych naczyniach zawierających wodę o takiej samej masie i temperaturze początkowej. W pierwszym naczyniu woda zagotowała się po czasie $t_1 = 4$ min, a w drugim po czasie $t_2 = 6$ min. Oblicz czas, który byłby potrzebny do zagotowania wody,

- gdyby obydwie grzałki zanurzono w jednym naczyniu,
- gdyby w naczyniu zanurzono obydwie grzałki połączone ze sobą szeregowo.

Założź, że opory grzałek nie zależą od temperatury.

Zadanie 10.47

Zakupiono dwie spirale. Na opakowaniu jednej z nich jest napisane $P_1 = 400$ W, na opakowaniu drugiej $P_2 = 800$ W. Obydwie spirale są dostosowane do takiego samego napięcia U . Zakładamy, że ich opory nie zależą od temperatury.

- Oblicz moc każdej z tych spiral w przypadku, gdy są połączone szeregowo i dołączone do napięcia U .
- Odpowiedz na pytania:
 - Jakie będą mocy spiral w porównaniu z ich mocami nominalnymi?
 - Która ze spiral będzie miała teraz większą moc?

Siła elektromotoryczna. Opór wewnętrzny ogniwa**Zadanie 10.48**

W obwodzie, którego schemat przedstawiono na rysunku, $R_1 = 20 \Omega$, $R_2 = 60 \Omega$, $R_3 = 43 \Omega$, $\mathcal{E} = 12$ V. Oblicz opór wewnętrzny ogniwa r_w , jeżeli amperomierz o bardzo małym oporze włączony do obwodu wskazuje $I = 0,2$ A.

Zadanie 10.49

W obwodzie przedstawionym na rysunku spadek potencjału na odbiorniku o oporze $R = 149 \Omega$ wynosi 8,94 V. Oblicz siłę elektromotoryczną źródła, jeżeli jego opór wewnętrzny jest równy $r_w = 1 \Omega$.

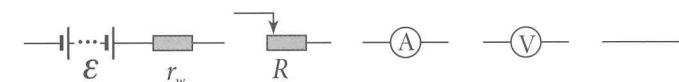
Zadanie 10.50

Obwód prądu stałego składa się ze źródła o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 9$ V i oporze wewnętrznym $r_w = 1 \Omega$ oraz dodatkowych do niego szeregowo odbiorników o oporze R i opornicu

suwakowej o zakresie 0–20 Ω . Oblicz natężenie prądu, który płynie w obwodzie w chwili, gdy opornica suwakowa ma maksymalny opór, jeżeli przy minimalnym oporze w obwodzie płynie prąd o natężeniu 0,2 A.

Zadanie 10.51

Z elementów podanych poniżej uczniowie wykonali obwód, za pomocą którego wyznaczyli opór wewnętrzny i siłę elektromotoryczną baterii.

- Narysuj obwód zbudowany przez ucznia.
- Uczniowie zmierzyli kilka wartości I i U dla różnych wartości oporu zewnętrznego. Wyniki pomiarów umieścili w tabeli.

I (A)	0,15	0,25	0,35	0,55	0,70	0,80	0,92	0,95	1,05	1,10
U (V)	3,80	3,40	3,15	2,80	2,30	2,10	1,75	1,55	1,35	1,20

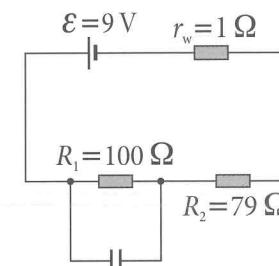
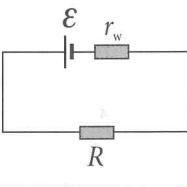
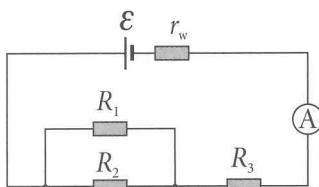
Skorzystaj z danych pomiarowych i wykonaj na papierze milimetrowym wykres zależności $U(I)$, dobierając na osiach odpowiednie skale. Zaznacz niepewności pomiarowe, które wynosząły odpowiednio: $\Delta U = \pm 0,15$ V, $\Delta I = \pm 0,05$ A. Do naniesionych punktów dobierz prostą najlepszego dopasowania.

- Odczytaj z wykresu siłę elektromotoryczną, a następnie oblicz opór wewnętrzny baterii.
- Oszacuj niepewności bezwzględne i względne otrzymanych wartości SEM baterii i jej oporu wewnętrznego. Na podstawie danych odczytanych z wykresu określ minimalną, maksymalną i średnią wartość siły elektromotorycznej oraz oblicz te same wartości dla jej oporu wewnętrznego. Skorzystaj z opisu w aneksie A1.5 podręcznika *Z fizyką w przyszłość*, część 1.

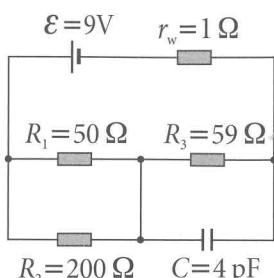
Zadanie 10.52

Do źródła o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 9$ V i oporze wewnętrznym $r_w = 1 \Omega$ dołączono odpowiednio oporniki oraz kondensator tak, jak pokazują rysunki poniżej. W każdym przypadku oblicz ładunek zgromadzony na kondensatorze.

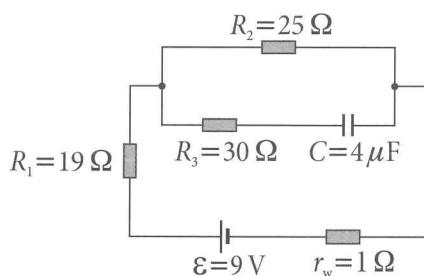
- Obwód I

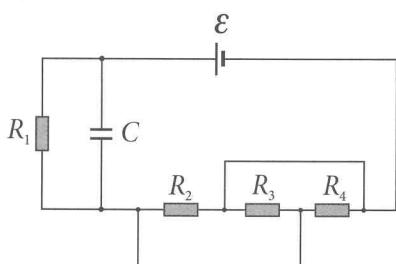
b) Obwód II

c) Obwód III

Zadanie 10.53

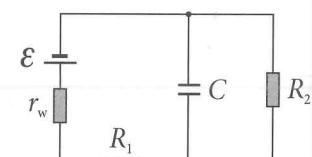
W obwodzie przedstawionym na rysunku do źródła o oporze wewnętrzny $r_w = 1\Omega$ dołączono cztery oporniki o oporach $R_1 = 50,5\Omega$, $R_2 = 300\Omega$, $R_3 = 200\Omega$ i $R_4 = 600\Omega$ oraz kondensator o pojemności $5\mu\text{F}$.

Oblicz siłę elektromotoryczną ogniwa, jeśli na kondensatorze pojawił się ładunek $25\mu\text{C}$.

Zadanie 10.54

Do ogniwa o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 9\text{ V}$ i oporze wewnętrzny $r_w = 0,4\Omega$ dołączono odbiorniki o oporach $R_1 = 19,9\Omega$, $R_2 = 39,7\Omega$ oraz kondensator płaski o pojemności C tak, jak na rysunku. Oblicz wartość natężenia pola elektrycznego między okładkami kondensatora, jeżeli

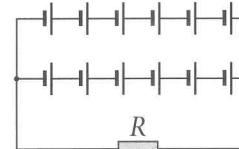
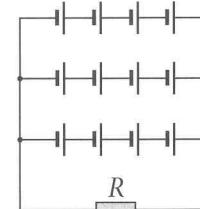
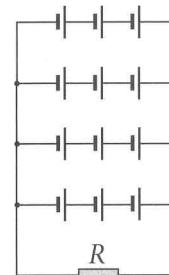
Zadanie 10.55

Do baterii o sile elektromotorycznej \mathcal{E} i oporze wewnętrzny r dołączono odbiornik. W odbiorniku płynie prąd o natężeniu I .

- Na podstawie prawa Ohma dla całego obwodu wyprowadź wzór na opór R odbiornika.
- Wyraź moc odbiornika P przez natężenie prądu. W wyprowadzonym wzorze na moc oprócz natężenia prądu (zmienna niezależna) powinny występować stałe współczynniki: \mathcal{E} i r .
- Zbadaj, przy jakim oporze odbiornika jego moc będzie maksymalna.

Zadanie 10.56

Dwanaście jednakowych akumulatorów o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 4,5\text{ V}$ i oporze wewnętrzny $r_w = 1,5\Omega$ połączono z odbiornikiem o oporze $R = 2\Omega$ na trzy sposoby tak, jak na rysunkach poniżej.

Oblicz w każdym przypadku:

- natężenie prądu płynącego przez odbiornik,
- moc wydzieloną w odbiorniku,
- sprawność baterii.

Zadanie 10.57

Do zasilania odbiornika o oporze $1,2\Omega$ użyto 24 jednakowych ogniw o sile elektromotorycznej $1,5\text{ V}$ i oporze wewnętrzny $0,8\Omega$ każde.

- Odpowiedz na pytanie: Na ile sposobów można połączyć te ogniwa, wykorzystując wszystkie i biorąc pod uwagę tylko takie przypadki, w których liczba ogniw połączonych szeregowo w każdej gałęzi jest taka sama?
- Oblicz w każdym przypadku siłę elektromotoryczną baterii (\mathcal{E}_b), jej opór wewnętrzny (r_b), natężenie prądu płynącego przez odbiornik (I) i moc odbiornika (P). Załóż, że opór odbiornika nie zależy od temperatury.
Obliczone wartości wpisz do tabeli (na następnej stronie), w której k oznacza liczbę ogniw w szeregu, a l liczbę szeregów połączonych równolegle.

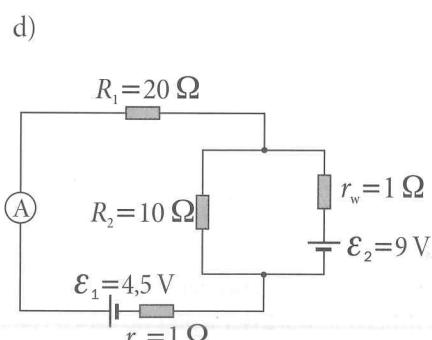
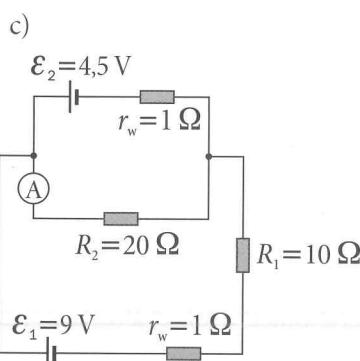
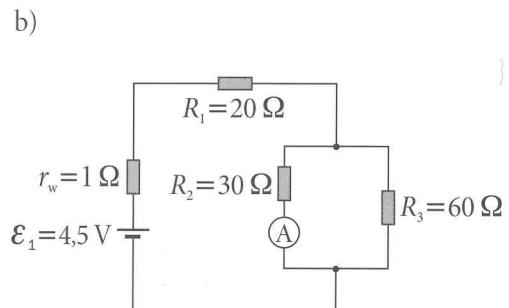
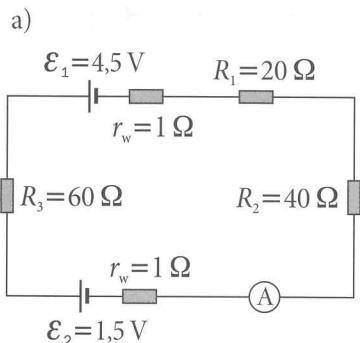
k	l	\mathcal{E}_b (V)	r_b (Ω)	I (A)	P (W)

c) Zapisz wniosek wynikający z otrzymanych wyników.

Drugie prawo Kirchhoffa

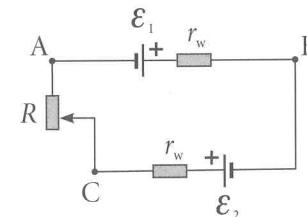
Zadanie 10.58

Oblicz natężenie prądu płynącego przez amperomierz w obwodach przedstawionych na rysunkach.

Zadanie 10.59

Dwa źródła o siłach elektromotorycznych $\mathcal{E}_1 = 2 \text{ V}$, $\mathcal{E}_2 = 4 \text{ V}$ i o jednakowych oporach wewnętrznych $r_w = 1 \Omega$ połączono z oporem zewnętrznym $R = 6 \Omega$ tak, jak pokazuje schemat.

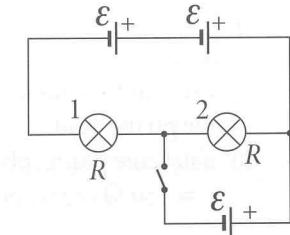
Oblicz:

- natężenie prądu płynącego w obwodzie,
- napięcie, które wskazałby woltomierz o bardzo dużym oporze,łączony między punkty
 - A i B,
 - B i C,
 - C i A,
- do jakiej wartości musiałby zmaleć opór zewnętrzny R , aby woltomierz włączony między punkty A i B wskazywał zero.

Zadanie 10.60

Dwa identyczne ogniva połączono z dwoma jednakowymi żarówkami, jak pokazuje rysunek.

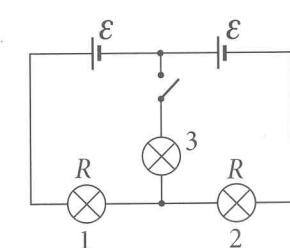
Pomiń opory wewnętrzne ogniw.

- Zbadaj, jak zmieni się jasność świecenia każdej z żarówek, gdy przez zamknięcie wyłącznika dołączymy do żarówki 2 jeszcze jedno identyczne ognivo.
- Oblicz natężenie prądu czerpanego z trzeciego ogniw.
- Zbadaj, jak zmieni się jasność świecenia każdej z żarówek, gdy odwróciemy biegony trzeciego ogniw.
- Oblicz natężenie prądu czerpanego wówczas z trzeciego ogniw.

Zadanie 10.61

Dwa jednakowe ogniva o pomijalnie małych oporach wewnętrznych połączono z trzema identycznymi żarówkami, jak pokazuje schemat.

- Zbadaj, jak zmieni się jasność świecenia każdej z żarówek, gdy zamknimy wyłącznik.
- Biegony jednego z ogniw odwrócono. Następnie zamknięto wyłącznik. Zbadaj, jak zmieni się jasność świecenia każdej z żarówek.

Zadanie 10.62

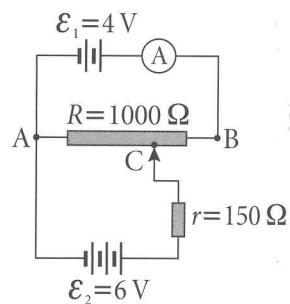
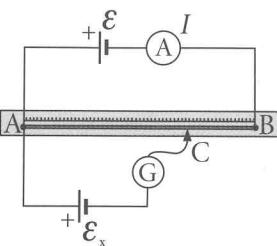
Prosty drut oporowy AB o długości 1 m i znanym oporze R_{AB} rozpięto na tle skali wycechowanej w milimetrach. Po dołączeniu ogniwka o sile elektromotorycznej \mathcal{E} wzdłuż drutu AB zachodzi spadek potencjału proporcjonalnie do jego długości, ponieważ cały drut jest wykonany z tego samego materiału i ma wszędzie taki sam przekrój poprzeczny. Jeśli do punktów A i C dołączymy równolegle ogniwko o nieznanej sile elektromotorycznej $\mathcal{E}_x < \mathcal{E}$, to możemy znaleźć takie położenie suwaka C, że przez czuły galwanometr G (wskaźnik z zerem pośrodku) nie płynie prąd.

- Wyprowadź wzór, za pomocą którego możemy wyznaczyć siłę elektromotoryczną \mathcal{E}_x , znając opór drutu R_{AB} , jego długość AB i mierząc natężenie prądu I oraz długość odcinka AC. Pomiń opory wewnętrzne ogniw i amperomierza.
- Odpowiedz na pytanie: W którą stronę przez galwanometr popłynie prąd, gdy suwak C przesuniemy w prawo? Uzasadnij odpowiedź.

Zadanie 10.63

Obwód, którego schemat przedstawiono na rysunku zawiera potencjometr o całkowitym oporze $R = 1000 \Omega$. Pomijając opory wewnętrzne baterii i amperomierza, oblicz:

- opór odcinka AC potencjometru, jeśli jego suwak ustawić w takiej pozycji, że przez amperomierz nie płynie prąd,
- natężenie prądu, płynącego przez opornik o oporze $r = 150 \Omega$ i część potencjometru.

Pole magnetyczne. Elektromagnetyzm